

130 mm Samobieżna wyrzutnia pocisków rakietowych vz.51

Słowacja, Piesztany – Muzeum Wojskowe

Wieloprowadnicowa samobieżna wyrzutnia rakietowa kalibru 130 mm vz.51 (RM-51) (Raketomet vzor 1951) była czechosłowacką alternatywą dla wieloprowadnicowej wyrzutni rakietowej BM-13, opracowanej w latach 50.-tych XX wieku.

Strzelanie z wyrzutni

Historia konstrukcji

Ładowanie pociskami raketowymi wyrzutni

Po zakończeniu II Wojny Światowej rozpoczęła się w Czechosłowacji opracowywanie własnej konstrukcji wyrzutni rakiet w Škodovce, Brnenskej Zbrojovce i VTU (Wojskowy Instytut Techniczny). W 1949 roku powstały opracowane dwa rodzaje prototypowych wyrzutni w Škodovce. Wyrzutnie rakiet typu Bol kalibru 130 mm (typ NS-2) oraz kalibru 210 mm (typ NS-3). Prototyp wyrzutni rakiet NS-2Bol został przedstawiony, a następnie przetestowany na poligonie w 1950 roku. Jednak dalszy rozwój wyrzutnie mógł zagrozić fakt, że uzbrojenie to nie było w żaden sposób zunifikowany z radzieckim uzbrojeniem tego typu. Ostatecznej jednak udało się doprowadzić dalsze prace do samego końca. Wyrzutnia miała być na tyle uniwersalnym uzbrojeniem, aby można było je montować na platformach dwuosiowych/trzy osiowych ciężarówek lub na specjalnie zmodyfikowanym podwoziu półgąsienicowym transportera opancerzonego OT-810. Ostatecznie zdecydowano się na umieszczeniu wyrzutni na platformach samochodów ciężarowych, produkowanych w Czechosłowacji; Praga V3S. Na wyposażeniu armii czechosłowackiej samobieżna wyrzutnia

znalazła się w 1956 roku.

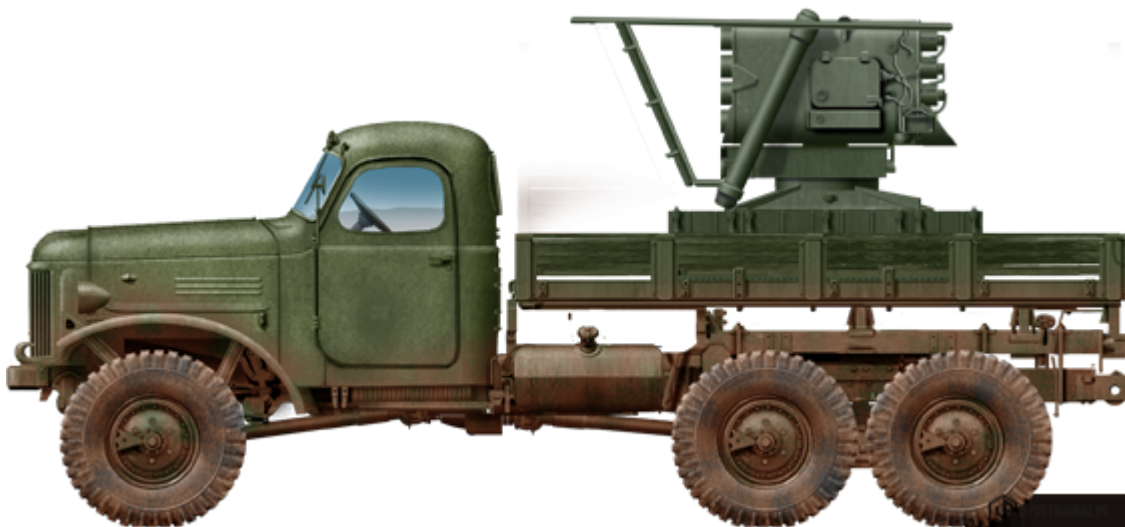

Autor – zdjęcia: Dawid Kalka

Słowacja, Piesztany – Muzeum Wojskowe

130 mm wyrzutnia rakiet vz.51 to raketowa broń artyleryjska, używana do masowego strzelania na większych obszarach. Jest przeznaczony do niszczenia siły roboczej wroga, niszczenia pozycji wroga i siły ognia, niszczenia okopów i schronów. Wyrzutnia rakiet jest zamontowana na samochodzie terenowym Praga V3S. Aby zwiększyć gotowość bojową można transportować na krótszą odległość (według czechosłowackich procedur) 20-30 km nawet naładowany. Do odpalenia służy pojedynczy zapłonnik elektryczny, ładunek bojowy pocisku z głowicą odłamkowo-burzącą. 130 mm wyrzutnia rakiet vz.51 to broń artyleryjska z pełną kompensacją odrzutu podczas strzelania, która działa na zasadzie użycia siły reaktywnej. Wnętrze rur wyrzutni nie posiadają bruzd, lecz cztery żebra prowadzące. Stabilizację pocisku w locie osiąga się dzięki dużej rotacji pocisku (ładunku pocisku), która wynosi około 16 000 obr./min. Wystrzeliwuje z 32 pocisków odłamkowo-burzących pocisków o masie 24,2 kg. Każda wyrzutnia rakiet tworzy oddzielną jednostkę zdolną do strzelania, nawet jeśli inne wyrzutnie rakiet są wycofane z użycia. Odpalenie salwy lub pojedynczych strzałów odbywa się za pomocą spustu elektrycznego zamontowanego po lewej stronie obudowy rakiety, umieszczonego w obudowie rakiety zamontowanej na wózku wyrzutni.

Standardowy oliwkowy kamuflaż armii Czechosłowackiej

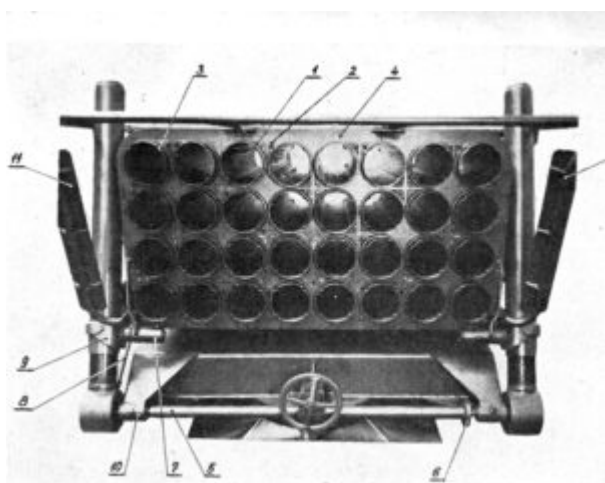
Wyrzutnia rakiet składa się

- wyrzutni prowadnic rakietowych
- uchwytów
- urządzenie spustowe
- magazyny rakietowe
- przyrządy celownicze i bezpieczniki
- Dane podstawowe:
 - możliwość prowadzenia ognia wyrzutni na prost, nad kabiną samochodu ciężarowego; w płaszczyźnie pionowej w zakresie od +12 stopni do +50 stopni
 - strzelanie poza osiå kabiny samochodu ciężarowego: w zakresie w pionie od 0 stopni do 50 stopni
 - zakres strzelania w płaszczyźnie poziomej 240 stopni, po 120 stopni na prawo i lewo od osi wzdłużnej wozu
 - zasięgi maksymalny ostrzału wyrzutni; 8 200 metrów
 - masa załadowanej wyrzutni na platformie kołowej samochodu Praga V3S; 8 512 kg
 - Maksymalna prędkość marszowa wyrzutni załadowanej; 60 km/h
- Wyrzutnia rakiet była w stanie wystrzelić 32 sztuki niekierowanych rakiet 130 mm o wadze 24,2 kg, poruszających się z prędkością 410 m/s na odległość 8 200 m w ciągu 30 sekund.

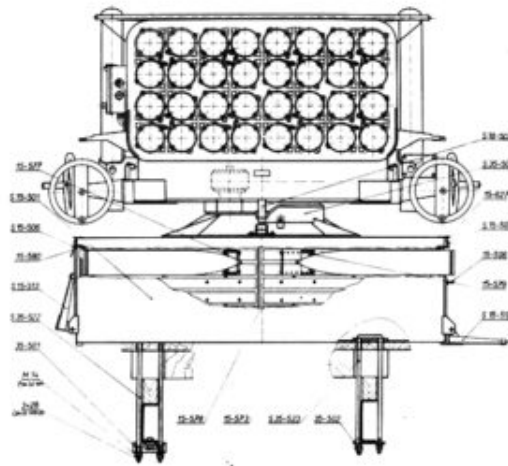
Zakamuflowana wyrzutnia

Samobieżne wyrzutnie rakiet vz.51 zostały dostarczone do Austrii w latach 1959-1961 w ilości 18 sztuk (w 1961 dostarczono 2 sztuki), przeznaczonych do uzbrojenia trzech baterii artyleryjskich. W 1962 roku, wtedy jeszcze 2. Oddział Rakietowy. Sekcje wyposażone w sekcje czechosłowackich wyrzutni znalazły się w 1. Pułku artylerii; garnizon Baden, 3. Pułk Artylerii (załoga Salzburg) i od 1968 roku także w okręgu Even, gdzie znalazła się sekcja w 2. Pułku Artylerii (załoga Fehring). W trakcie przeprowadzania prac serwisowych Bundesheeru oryginalne samochody ciężarowe Praga V3S zostały zastąpione przez austriackie wozy Steyr 680M3. Wszystkie 18 przystosowano w ten sposób do wyrzutni rakiet używanych w 2. Batalionie Artylerii (załoga Gratkorn) jeszcze w połowie lat 80.-tych XX wieku.

Warianty wyrzutni

- vz. 51 – Oryginalny model, oparty na ciężarówce Praga V3S 6×6.
- M-51 – wersja eksportowa używana przez Austrię, oparta na ciężarówce Steyr 680 M3 6×6.
- RM-51 – Wersja eksportowa, oparta na ciężarówkach ZIS-151 i ZIL-157 6×6.

LEAD Technologies Inc.
V1.01

Operatorzy wyrzutni

- Austria – 18 egzemplarzy dostarczono w 1974 roku, oznaczono M-51
- Bułgaria – 24 egzemplarze, dostarczone w 1963 roku
- Demokratyczna Republika Konga – 6 egzemplarzy w służbie w 2021 roku
- Indonezja – W 2012 roku indonezyjska armia zmodernizowała swoje wyrzutnie RM-51, m.in. zastępując oryginalną ciężarówkę Praga V3S, samochodem ciężarowym

Reo M35A2

- Czechosłowacja
- Kuba – 20 wyrzutni, dostarczonych w latach 1965–1966
- Egipt – 50 egzemplarzy, dostarczonych w latach 1957–1958
- Libia – 36 wyrzutni dostarczonych w latach 1976–1977
- Rumunia – 58 egzemplarzy dostarczone w latach 1956–1965. Wyrzutnie oznaczono jako R-2, a później zamontowano na samochodach ciężarowych ZIL-157

Autor – zdjęcia: Dawid Kalka

Czechy, Lesany – Muzeum Techniki Wojskowej

Bibliografia

1. <https://www.valka.cz/CZK-vz-51-130mm-raketomet-t13303>
2. <https://en.wikipedia.org/wiki/RM-51>
3. <https://tank-afv.com/coldwar/Czechoslovakia/RM-70.php>